

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	ҚазСТА 3/83-24	
		күні	
	диссертациялық жұмысты дайындауда жасанды интеллект технологияларын қолдану ЕРЕЖЕСІ	Басылым 01	
		бет	Бет саны
		1	4

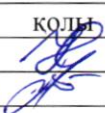
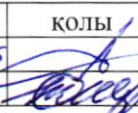
БЕКІТЕМІН

«Қазақ спорт және туризм академиясы»
КЕАК Президенті, профессор
К.К. Закирьянов

« 3 » 2025 ж.

Диссертациялық жұмысты дайындауда жасанды интеллект технологияларын қолдану ЕРЕЖЕСІ

Әзірленді			Келісілді		
Аты-жөні	күні	қолы	Аты-жөні	күні	қолы
Кенжебекова Г.У.	28.02.25		Дошыбеков А.Б.	28.02.25	
Гусаков И.В.	28.02.25		Жунусбеков Ж.И.	28.02.25	
Бекітілді			Қолданысқа енгізілді		
ҚазСТА ҒК-нің шешімі, Хаттама № 7 28.02.2025 ж.			Бұйрық № 427 от 03.03.2025 ж.		

Алматы – 2025 ж.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	П ҚазСТА 3/83-24	
		күші	
		Басылым 01	
	диссертациялық жұмысты дайындауда жасанды интеллект технологияларын қолдану ЕРЕЖЕСІ	бет	Бет саны
		2	4

Мазмұны

1.	Қолдану аясы	3
2.	Нормативтік сілтемелер	3
3.	Жалпы ережелер	3
4.	ЖИ пайдаланудың рұқсат етілген және тыйым салынған нысандары	3
5.	Диссертацияда ЖИ қолдануға қойылатын талаптар	4
6.	Этикалық және құқықтық аспектілері	4
7.	Қорытынды ережелер	4

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	П ҚазСТА 3/83-24	
		күні	
		Басылым 01	
	диссертациялық жұмысты дайындауда жасанды интеллект технологияларын қолдану ЕРЕЖЕСІ	бет	Бет саны
		3	4

1 Қолдану аясы

Осы Ереже философия докторы (PhD), сала докторы ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылатын докторлық диссертацияларды (бұдан әрі – диссертациялар) дайындау кезінде жасанды интеллектті пайдалануға қойылатын жалпы талаптарды белгілейді.

2 Нормативтік сілтемелер

Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 маусымдағы N 319-III Заңы (01.09.2024 жылғы өзгерістермен және толықтырулармен)	Білім туралы
«Ғылым туралы» Қазақстан Республикасының 21 мамырдағы 24 мамырдағы № 86-VIII Заңы.	Ғылым туралы
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2011 жылғы 31 наурыздағы No 126 бұйрығы (өзгерту енгізілді - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 2024 жылғы 29 тамыздағы No 425 бұйрығымен).	Диссертациялық кеңестің типтік ережесі
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің бұйрығы, 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 (Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2025 жылғы 6 қаңтардағы No 4 бұйрығына сәйкес өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.)	Ғылыми дәрежелерді беру ережелері
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім 2024 жылғы 20 қарашадағы No 529 бұйрығы.	Ғылыми этиканың үлгілік ережелерін бекіту туралы

3. Жалпы ережелер

3.1. Бұл ережелер диссертацияларды дайындау процесінде жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын пайдалану ережелерін белгілейді. Ереже ғылым және білім саласындағы халықаралық ұсыныстарды, сондай-ақ Ғылым комитетінің талаптарын ескереді. ЖИ пайдалану академиялық адалдық пен ғылыми этика принциптеріне сәйкес болуы керек.

3.2. ЖИ-ны тек деректерді өңдеу, статистикалық талдау, жеке зерттеу процестерін автоматтандыру мақсаттары үшін пайдалануға рұқсат етіледі, бірақ автордың ғылыми үлесін алмастыруға болмайды. Барлық қорытындыларды, гипотезаларды, тұжырымдамаларды және ұсыныстарды докторант алынған мәліметтер негізінде тікелей тұжырымдау керек.

3.3. Автор ұсынылған нәтижелердің дұрыстығы, сенімділігі және ғылыми негізділігі үшін толық жауапкершілікте болады. ЖИ пайдалану оны академиялық адалдық пен ғылыми зерттеулер стандарттарын сақтаудан босатпайды. Бұзушылықтар анықталған жағдайда автор ғылыми дәрежесінен айырылуы немесе диссертация қорғауына жіберілмеуі мүмкін.

4. ЖИ пайдаланудың рұқсат етілген және тыйым салынған нысандары

4.1. Рұқсат етілген:

- Үлкен көлемдегі мәліметтерді өңдеу, оларды жүйелеу және жіктеу;
- Математикалық модельдеу, симуляция жүргізу, болжау жасау;
- Лингвистикалық өңдеуді, түйінді сөздерді тану мен тақырыптық талдауды қамтитын автоматтандырылған мәтінді талдау;

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	П ҚазСТА 3/83-24	
		күні	
		Басылым 01	
	диссертациялық жұмысты дайындауда жасанды интеллект технологияларын қолдану ЕРЕЖЕСІ	бет	Бет саны
		4	4

- Академиялық стандарттарға сәйкес олардың дұрыстығын және дәйексөздерін тексеру шартымен ғылыми дереккөздерді табу үшін ЖИ қолдану;
- Суретті автоматты түрде тану, графиктер мен визуалды деректерді талдау;
- Есептерді жасау және акпаратты визуализациялауды қоса алғанда, статистикалық деректерді өңдеу үшін ЖИ пайдалану.

4.2. Тыйым салынған:

- Автордың белсенді қатысуынсыз ғылыми гипотезаларды, қорытындыларды, ұсыныстарды автоматты түрде жасау үшін ЖИ қолдану;
- Диссертацияның маңызды бөліктерін, оның ішінде кіріспе, ғылыми нәтижелер, қорытындылар мен ұсыныстарды жазу үшін ЖИ қолдану;
- ЖИ-ны пайдалану процесі мен әдістерін құжаттамасыз, бақылаусыз пайдалану;
- Эксперименттік немесе теориялық талдаумен расталмаған деректерді жасау немесе жасанды түрде жасалған нәтижелерді ұсыну.

5. Диссертацияда ЖИ қолдануға қойылатын талаптар

5.1. ЖИ технологияларын пайдалану кезінде автор:

1. Атауы, өндірушісін, ЖИ-ге қол жеткізу нұсқасын және күнін көрсетіңіз;
2. Зерттеудің қандай кезеңдерінде ЖИ қолданылғанын және қандай мәселелерді шешкенін егжей-тегжейлі сипаттаңыз;
3. Нақты ЖИ алгоритмін таңдауды және оны зерттеу контекстінде қолдануды негіздеу;
4. ЖИ көмегімен алынған деректердің сенімділігін тексеру әдістерін сипаттаңыз;
5. ЖИ технологиясы зерттеудің негізгі нәтижелеріне әсер ететін болса, ғылыми кеңесшілер мен этика комитетінен алдын ала рұқсат алу;
6. Тәуелсіз интеллектуалдық үлесті растау (деректерді талдау, қорытындылар, түсіндірулер);
7. Дереккөздерді, әдістер мен құралдарды дұрыс көрсетуді қоса алғанда, академиялық талаптардың сақталуын қамтамасыз ету;
8. Құпия акпаратты өңдеу кезінде «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын сақтау.

6. Этикалық және құқықтық аспектілері

6.1. ЖИ пайдалану деректерді бұрмалауды, плагиатты және ғылыми нәтижелерді манипуляциялауды қоспағанда, халықаралық және ұлттық академиялық адалдық стандарттарына сәйкес болуы керек.

6.2. Белгіленген стандарттарды бұзу тәртіптік жауапкершілікке, оның ішінде ғылыми дәрежеден бас тартуға, диссертациядан бас тартуға, оқу орнынан шығаруға және басқа да жазаларға әкелуі мүмкін.

6.3. Автор технологияны кез келген объективті немесе манипуляциялық пайдалануды болдырмай, ЖИ-ны жауапкершілікпен пайдалану принциптерін ұстануы керек.

7. Қорытынды ережелер

7.1. Бұл ережелер технологияның дамуы мен ғылыми тәжірибедегі өзгерістерге байланысты қайта қаралуға жатады. Қажет болған жағдайда Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі белгіленген стандарттарға түзетулер енгізе алады.

7.2. Бұл құжат тиісті ғылыми реттеуші органдар бекіткен сәттен бастап күшіне енеді және ғылыми дәреже алуға барлық үміткерлер үшін міндетті болып табылады.